

Ds 2010:14

De nyanlända och arbetslöshetsförsäkringen, m.m.

REGERINGSKANSLIET

Arbetsmarknadsdepartementet

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-598 191 91
Ordertel: 08-598 191 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

Svara på remiss. Hur och varför. Statsrådsberedningen, 2003.
– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som skall svara på remiss.

Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/>

Tryckt av Elanders Sverige AB
Stockholm 2010

ISBN 978-91-38-23381-8
ISSN 0284-6012

1	Sammanfattning	5
2	Lagtext.....	6
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.....	6
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1597) om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring	14
3	De nyanlända och arbetslöshetsförsäkringen	15
3.1	Bakgrund	15
3.2	Arbetslöshetsförsäkringen	18
4	Samordning av etablerings- och arbetslöshetsersättning	21
4.1	Etableringsersättning hinder för arbetslöshetsersättning	21
4.2	Etableringsersättning och överhoppningsbar tid.....	22
5	Ramtidens bestämmande.....	23
6	Konsekvenser	25
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	26
8	Författningskommentar.....	27
8.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, lagförslag 2.1.....	27
8.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, lagförslag 2.2.....	30

1 Sammanfattning

Promemorian innehåller förslag till ändringar i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. I promemorian föreslås att arbetslöshetsersättning inte ska lämnas till den som har rätt till etableringsersättning enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. För en nyanländ som medverkar till upprättandet av en etableringsplan eller deltar i aktiviteter enligt en sådan plan och därmed har rätt till etableringsersättning föreslås tiden med sådan ersättning vara överhoppningsbar. Slutligen föreslås att en månad med tid som är överhoppningsbar vid fastställande av ramtiden inte ska räknas som överhoppningsbar om den innehåller förvärvsarbete i sådan omfattning att den kan tillgodoräknas i ett arbetsvillkor. Bestämmelserna om överhoppningsbar tid ges en mer lättillgänglig redaktionell utformning.

Förslagen föreslås träda i kraft den 31 januari 2011.

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

dels att 10, 16, 17, 17 a och 23 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 15 e, 16 a och 16 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ersättning enligt denna lag lämnas inte *i följande fall.*

1. *Ersättning lämnas inte till personer som deltar i utbildning.*

2. *Ersättning lämnas inte till personer som är permitterade utan lön.*

3. *Ersättning lämnas inte till personer som är tjänstlediga*

10 §¹

Ersättning enligt denna lag lämnas inte *till en sökande som*

1. *deltar i utbildning,*

2. *är permitterad utan lön,*

3. *är tjänstledig utan lön,*

eller

4. *har rätt till etableringsersättning enligt lagen*

(2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända in-

¹Senaste lydelse 2005:1197.

utan lön.

4. Ersättning enligt grundförsäkringen lämnas inte till personer som enligt 37 § första stycket 2 lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor har utslutits från medlemskap under en tid av ett år från uteslutningen.

Om det finns särskilda skäl får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, med avvikelse från vad som anges i punkterna 1–3, meddela föreskrifter om att ersättning får lämnas till personer som deltar i utbildning eller är permitterade eller tjänstlediga utan lön samt om de villkor för rätt till ersättning som i sådana fall skall gälla.

vandrare.

Ersättning enligt grundförsäkringen lämnas inte till personer som enligt 37 § första stycket 2 lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor har utslutits från medlemskap under en tid av ett år från uteslutningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om undantag från första stycket samt om de villkor för rätt till ersättning som i sådana fall ska gälla.

15 e §

Med överhoppningsbar tid avses den tid som enligt 16–17 a §§ inte ska räknas vid bestämmande av ramtiden.

En månad som innehåller förvärsarbete i sådan omfattning att den kan tillgodoräknas i ett arbetsvillkor är dock inte överhoppningsbar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om

närmare beräkning och prövning av ramtid och överhoppningsbar tid.

16 §²

När ramtid ska bestämmas räknas inte den tid då den sökande varit förhindrad att arbeta på grund av

1. styrkt sjukdom,
 2. *avslutad heltidsutbildning som den sökande har avslutat efter fyllda 25 år eller som har föregåtts av sammanhängande förvävarsarbete på heltid i minst 5 månader,*
 3. tvångsvård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall,
 4. *frihetsberövande på kriminalvårdens område,*
 5. vård av barn i följande fall:
 - a) vård av eget barn som inte har fyllt 2 år eller vård av adoptivbarn i 2 år efter barnets ankomst i familjen, eller
 - b) vård av eget barn som inte har fyllt 3 år eller vård av adoptivbarn i 3 år efter barnets ankomst i familjen, under förutsättning att den sökande omedelbart före ledigheten hade ett förvävarsarbete i sådan omfattning att det motsvarar minst ett arbetsvillkor,
 6. *beslut enligt smittskyddslagen (2004:168) eller livsmedelslagen (2006:804) eller föreskrifter som har meddelats*
2. tvångsvård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall,
 3. vård av barn i följande fall:
 - a) vård av eget barn som inte har fyllt 2 år eller vård av adoptivbarn i 2 år efter barnets ankomst i familjen, eller

²Senaste lydelse 2009:1596.

med stöd av livsmedelslagen,

7. utlandsvistelse till följd av att den sökande följt med sin make eller maka vid dennes arbete i utlandet under förutsättning att makens eller makans arbetsgivare har sitt säte i Sverige och att lönen utbetalas från Sverige,

8. vård av närstående när hel ersättning lämnats enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård, eller

9. uppdrag av socialnämnden att ta emot barn i ett sådant hem som avses i 6 kap. 6 § första och tredje styckena socialtjänstlagen (2001:453) samt 9 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, om uppdraget, på socialnämndens begäran, varit av sådan omfattning att den sökande varit tvungen att helt avstå från förvärvsarbete och mottagandet inte bedrivits yrkesmässigt.

Första stycket 6 gäller inte när det är fråga om hälsokontroll vid inresa enligt 3 kap. 8 § smittskyddslagen eller avspärrning enligt 3 kap. 10 § smittskyddslagen.

Vid tillämpning av första stycket 7 jämföras med make

4. vård av närstående när hel ersättning lämnats enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård, eller

5. uppdrag av socialnämnden att ta emot barn i ett sådant hem som avses i 6 kap. 6 § första och tredje styckena socialtjänstlagen (2001:453) samt 9 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, om uppdraget, på socialnämndens begäran, varit av sådan omfattning att den sökande varit tvungen att helt avstå från förvärvsarbete och mottagandet inte bedrivits yrkesmässigt.

eller maka en person med vilken den sökande sammanbor under förhållanden som liknar makars.

16 a §

När ramtid ska bestämmas räknas inte heller den tid då den sökande varit förhindrad att arbeta på grund av

1. beslut enligt smittskyddslagen (2004:168) eller livsmedelslagen (2006:804) eller föreskrifter som har meddelats med stöd av livsmedelslagen,

2. frihetsberövande på kriminalvårdens område,

3. avslutad heltidsutbildning som den sökande har avslutat efter fyllda 25 år eller som har föregåtts av sammanhängande förvärvsarbete på heltid i minst 5 månader, eller

4. militär utbildning inom Försvarsmakten som rekryt.

Första stycket 1 gäller inte när det är fråga om hälsokontroll vid inresa enligt 3 kap. 8 § smittskyddslagen eller avspärrning enligt 3 kap. 10 § smittskyddslagen.

16 b §

När ramtid ska bestämmas räknas inte heller den tid då den sökande varit förhindrad att arbeta på grund av

1. utlandsvistelse till följd av att han eller hon följt med sin make, maka eller sambo vid dennes arbete i utlandet under förutsättning att makens, makans eller sambons arbetsgivare har sitt säte i Sverige och att lönen utbetalas från Sverige, eller

2. utfört förvärvsarbete som arbetsgivaren finansierat med särskilt anställningsstöd.

Tid då den sökande har haft rätt till etableringsersättning enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa ny-anlända invandrare ska inte heller räknas vid bestämmande av ramtid.

Lydelse enligt prop. Föreslagen lydelse
2009/10:160

17 §³

När ramtid ska bestämmas räknas inte heller tid då den sökande

1. fått föräldrapenningförmån enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

2. varit hindrad att arbeta på grund av tjänstgöring enligt

Under förutsättning att tiden inte har jämförts med förvärvsarbete enligt 13 a §, ska vid bestämmande av ramtid inte räknas den tid då den sökande

1. fått föräldrapenningförmån enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, eller

2. varit hindrad att arbeta på grund av tjänstgöring enligt

³Senaste lydelse 2009:666.

lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt,

3. utfört förvärsarbete som arbetsgivaren finansierat med särskilt anställningsstöd enligt förordningen (1997:1275) om anställningsstöd, eller

4. varit hindrad att arbeta på grund av militär utbildning inom Försvarsmakten som rekryt.

Tid som enligt 13 a § har jämställts med förvärsarbete ska dock räknas in i ramtiden.

lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Tid som enligt 16, 17 eller 23 § inte ska räknas in i ramtiden får omfatta högst fem år.

Detta gäller dock inte för en sökande som avses i 16 § första stycket 7.

För en sökande som har varit långvarigt sjukfrånvarande enligt 3 a § får, vid beviljande av en ny ersättningsperiod, den tid som enligt första stycket inte ska räknas in i ramtiden omfatta högst tio år.

17 a §⁴

Tid som enligt 16, 16 a, 16 b, 17 eller 23 § inte ska räknas in i ramtiden får omfatta högst fem år.

Detta gäller dock inte för en sökande som avses i 16 b § första stycket 1.

⁴Senaste lydelse 2009:1596.

23 §⁵

Om arbetslösheten upphör före ersättningsperiodens slut, har den sökande rätt till ersättning under det återstående antalet dagar av perioden vid ny arbetslöshet, även om den sökande då inte uppfyller arbets- och karensvillkoren.

Sökanden har dock inte rätt till ersättning efter det att en sammanhängande tid av 12 månader har förflutit sedan den sökande senast fick dagpenning eller aktivitetsstöd. I sådan tid räknas inte *in* tid som *anges i 16 och 17 §§.*

Den sökande har dock inte rätt till ersättning efter det att en sammanhängande tid av 12 månader har förflutit sedan den sökande senast fick dagpenning eller aktivitetsstöd. I sådan tid räknas inte tid som *är överhoppningsbar tid enligt 16–17 a §§.*

Om ersättningsperioden har löpt ut men den sökande under perioden på nytt uppfyllt arbetsvillkoret lämnas ersättning under ytterligare en ersättningsperiod. Då ska dock karensvillkoret på nytt uppfyllas. Den nya ersättningsperioden räknas från den tidpunkt när den tidigare perioden löper ut.

Denna lag träder i kraft den 31 januari 2011.

⁵ Senaste lydelse 2009:666.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1597) om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 17 a § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring i stället för dess lydelse enligt lagen (2009:1597) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2009:1597 *Föreslagen lydelse*

	17 a §
Tid som enligt 16, 17 eller 23 § inte ska räknas in i ramtiden får omfatta högst fem år.	Tid som enligt 16, 16 a, 16 b, 17 eller 23 § inte ska räknas in i ramtiden får omfatta högst fem år.
Detta gäller dock inte för sökande som avses i 16 § första stycket 7.	Detta gäller dock inte för en sökande som avses i 16 b § första stycket 1.

3 De nyanlända och arbetslöshetsförsäkringen

3.1 Bakgrund

Etableringsreformen

Regeringen överlämnade den 26 november 2009 propositionen Nyanlända invandrades arbetsmarknadsetablering – egenansvar med professionellt stöd (prop. 2009/10:60) till riksdagen. I propositionen föreslås en ny lag om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och ett antal följdändringar i vissa andra lagar. Regeringen har den 18 mars 2010, efter riksdagens beslut, utfärdat lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Lagen innehåller regler om ansvar och insatser som syftar till att underlätta och påskynda vissa nyanlända invandrades etablering i arbets- och samhällslivet. Syftet med etableringsinsatserna är att ge de nyanlända förutsättningar för egenförsörjning och stärka deras aktiva deltagande i arbets- och samhällslivet.

Lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare innebär bland annat att nyanlända invandrare som beviljats uppehållstillstånd i Sverige har rätt till en så kallad etableringsplan. Det är Arbetsförmedlingen som är huvudansvarig myndighet för reformens genomförande och som ska upprätta planen

tillsammans med den nyanlände, i samverkan med berörda kommuner och myndigheter m.fl. Etableringsplanen ska innehålla individuellt anpassade insatser och minst innehålla svenskundervisning, samhällsorientering och aktiviteter för att underlätta och påskynda den enskildes etablering i arbetslivet. En ny aktör, etableringslotsen, ska vara den nyanlände behjälplig i kontakter med arbetsliv och samhälle.

En nyanländ har enligt lagen rätt att få en etableringsplan inom ett år efter att han eller hon första gången folkbokfördes i en kommun. Denna rätt föreslås inte gälla en nyanländ som har ett förvärvsarbete på heltid, går i gymnasieskola eller på grund av sjukdom eller någon annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan är förhindrad att delta i etableringsinsatser på minst 25 procent av heltid. Etableringsplanen ska omfatta högst 24 månader.

Etableringsplanen upphör att gälla bl.a. när den nyanlände har haft ett förvärvsarbete på heltid i minst sex månader. Om den nyanlände därefter blir ofrivilligt arbetslös kan han eller hon ha rätt till arbetslöshetsersättning, baserad på det tidigare förvärvsarbete. Förvärvsarbete som arbetsgivaren finansierat med särskilt anställningsstöd enligt förordningen (1997:1275) om anställningsstöd, t.ex. i form av instegsjobb, kan dock inte läggas till grund för ett arbetsvillkor, se 14 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. Av 9 § förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten framgår att anställningsstödet är ett arbetsmarknadspolitiskt program. Det innebär att ett instegsjobb inte kan jämföras med ett reguljärt förvärvsarbete för en nyanländ. En anställning med särskilt anställningsstöd i form av instegsjobb som pågått heltid i minst sex månader är således inte ett sådant förvärvsarbete som medför att rätten till plan upphör att gälla.

Ersättning till nyanlända

En nyanländ som medverkar till upprättande av en etableringsplan och sedan deltar i aktiviteter enligt planen har enligt lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare rätt till etableringsersättning. Ersättningen är individuell och relaterad till den nyanländes deltagande i aktiviteterna. Det är Arbetsförmedlingen som beslutar om etableringsersättning.

Om den nyanlände har barn kan etableringstillägg utgå. För att täcka bostadskostnader kan bostadsersättning beviljas. Försäkringskassan beslutar om etableringstillägg och bostadsersättning.

En nyanländ som förvärvsarbetar inom ramen för etableringsplanen får sin etableringsersättning minskad i proportion till arbetet. Om förvärvsarbetet utförs utanför etableringsplanen minskas etableringsersättningen först om inkomsterna från arbetet överstiger ett visst fribelopp.

Samordning av etableringsersättning med andra förmåner

En nyanländ som beviljas etableringsersättning ska inte kunna beviljas dubbla ersättningar för samma tid eller aktivitet. Detta gäller bistånd i form av bostadsersättning och särskilt bidrag enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., studiemedel enligt studiestödslagen (1999:1395) och vårdnadsbidrag enligt lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag. För att förhindra att dubbel ersättning utbetalas föreslogs bestämmelser i prop. 2009/10:60 där det anges att sådana bidrag inte betalas ut för tid då den nyanlände uppbär etableringsersättning enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. För arbetslöshetsförsäkringen saknas förslag till motsvarande bestämmelser i propositionen men det har bedömts att det finns ett behov av att sådana regler fastställs.

Den nya lagen och övriga författningsförslag med anledning av lagen träder med vissa undantag i kraft den 1 december 2010.

3.2 Arbetslöshetsförsäkringen

För att ha rätt till arbetslöshetsersättning krävs att en sökande uppfyller både de allmänna villkoren i arbetslöshetsförsäkringen och ett arbetsvillkor. De allmänna villkoren för rätt till ersättning finns i 9 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och innebär bl.a. att den sökande ska vara arbetslös, anmäld hos den offentliga arbetsförmedlingen, oförhindrad att arbeta samt söka och vara beredd att anta erbjudet lämpligt arbete.

Arbetsvillkoret regleras i 12 § samma lag och innebär att den sökande måste ha arbetat i minst sex månader, minst 80 timmar i månaden under en ramtid av tolv månader för att vara ersättningsberättigad. Alternativt kan arbetsvillkoret uppfyllas genom minst 480 timmars arbete under sex sammanhängande månader under ramtiden. Med ramtid menas de tolv månader som föregår arbetslösheten.

Omständigheter då arbetslöshetsersättning inte lämnas

Det finns vissa omständigheter som medför att arbetslöshetsersättning inte lämnas. I 10 § lagen om arbetslöshetsförsäkring anges tre sådana situationer. Ersättning lämnas inte till personer som deltar i utbildning, är permitterade utan lön eller är tjänstlediga utan lön. Undantag från denna huvudregel regleras i förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring.

Ramtid och överhoppningsbar tid

Ramtiden är enligt huvudregeln de tolv månader som närmast föregått den månad då den sökande anmält sig som arbetsökande hos Arbetsförmedlingen. Det förvärvsarbete som utförts under ramtiden ligger till grund för att bestämma den sökandes ersättningsnivå.

När ramtid bestäms ska viss tid då den sökande varit förhindrad att arbeta inte räknas med, s.k. överhoppningsbar tid. Den överhoppningsbara tiden får med ett par undantag omfatta högst 5 år. Som överhoppningsbar tid räknas bland annat tid då den sökande varit förhindrad att arbeta på grund av styrkt sjukdom, avslutad heltidsutbildning, tvångsvård, frihetsberövande på kriminalvårdens område och vård av barn.

Överhoppningsbar tid är även tid då den sökande fått föräldrapenning, gjort värnplikt, eller utfört förvärvsarbete som arbetsgivaren finansierat med särskilt anställningsstöd. Tid i arbetsmarknadspolitiska program är som regel inte överhoppningsbar tid. Förvärvsarbete som finansierats med särskilt anställningsstöd enligt förordningen (1997:1275) om anställningsstöd är ett undantag från denna huvudregel.

Tid med föräldrapenning och tid då den sökande har fullgjort värnplikt kan dock, i den mån det behövs för att uppfylla ett arbetsvillkor, jämföras med förvärvsarbete. Högst två månader av sådan tid får ingå i ett arbetsvillkor och den tiden ska då räknas in i ramtiden.

Bestämmelserna om överhoppningsbar tid medför att den sökande kan räkna förvärvsarbete som ligger längre tillbaka i tiden än de tolv senaste månaderna i ramtiden.

Av lagens lydelse framgår inte vilken omfattning ett arbetshinder ska ha för att den månaden ska vara överhoppningsbar. Av praxis följer dock att månader i vilka förvärvsarbete utförts i sådan omfattning att arbetsvillkoret uppfyllts måste räknas med, se RÅ 2002 ref. 47.

Av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter (IAFFS 2009:1) framgår bland annat att om en månad som inte är tillgodoräkningsbar i arbetsvillkoret innehåller lika mycket tid som är överhoppningsbar och tid som inte är överhoppningsbar, ska det alternativ som är förmånligast för den sökande väljas. Om tid i ett förvärvsarbete eller tid som har jämförts med förvärvsarbete enligt 13 och 13 a §§ lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring inte var för sig räcker för att en viss kalender-

månad ska kunna tillgodoräknas, ska den tillgodoräkningsbara tiden under månaden läggas samman.

4 Samordning av etablerings- och arbetslöshetsersättning

4.1 Etableringsersättning hinder för arbetslöshetsersättning

Förslag: Arbetslöshetsersättning lämnas inte till en sökande som har rätt till etableringsersättning enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

Skälen för förslaget: En nyanländ kan ha rätt till etableringsersättning och samtidigt uppfylla villkoren för arbetslöshetsersättning. De båda ersättningarna bör dock inte kunna lämnas samtidigt. Det är en grundläggande tanke inom trygghetsystemen; dubbla ersättningar ska inte kunna lämnas för samma tid eller för samma aktivitet. En nyanländ som uppfyller villkoren för båda ersättningarna bör därför få välja mellan att delta i aktiviteter enligt en etableringsplan eller att få arbetslöshetsersättning. I det fall den nyanlände väljer att delta i aktiviteter enligt en etableringsplan och därmed har rätt till etableringsersättning enligt 15 § lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare bör han eller hon inte ha rätt till arbetslöshetsersättning. En bestämmelse där detta anges bör därför införas i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

4.2 Etableringsersättning och överhoppningsbar tid

Förslag: När ramtid ska bestämmas räknas inte den tid då den nyanlände har haft rätt till etableringsersättning.

Skälen för förslaget: Det grundläggande målet för etableringsreformen är att nyanlända snabbare än i dag ska kunna få ett förvärvsarbete och kunna försörja sig själva, se prop. 2009/10:60 Nyanlända invandrares arbetsmarknadsetablering – egenansvar med professionellt stöd, s. 38 f. Detta utgör även ett av skälen till att förvärvsarbete kan ingå både som en aktivitet i en etableringsplan och utföras som extraarbete utanför en sådan plan. Etableringsplanen upphör även att gälla när den nyanlände har haft ett förvärvsarbete på heltid i minst sex månader. En nyanländ kan dessutom ha förvärvsarbetat före deltagandet i aktiviteter enligt etableringsplanen. För att den nyanlände ska kunna tillgodoräkna sig eventuell tid med förvärvsarbete som utförts före deltagandet i aktivitet enligt etableringsplanen vid bestämmande av ramtiden, bör tid då denne har rätt till etableringsersättning vara överhoppningsbar. En etableringsplan kan innehålla tid med studier, förvärvsarbete, samhällsorientering och olika arbetsmarknadspolitiska program. All sådan tid blir enligt förevarande förslag överhoppningsbar, med undantag för sådan tid som omfattas av förslaget i avsnitt 5. Detta eftersom det avgörande är att aktiviteten utövas inom en etableringsplan och därmed berättigar till etableringsersättning.

5 Ramtidens bestämmande

Förslag: En månad som innehåller förvärvsarbete i sådan omfattning att den kan tillgodoräknas i ett arbetsvillkor är inte överhoppningsbar vid bestämmande av ramtiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om närmare beräkning och prövning av ramtid och överhoppningsbar tid.

Bestämmelserna om överhoppningsbar tid ges en redaktionell utformning som är mer lättillgänglig.

Skälen för förslaget: Som angetts i avsnitt 3.2. framgår det inte av lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring vilken omfattning ett arbetshinder ska ha för att en månad ska vara överhoppningsbar. Av praxis följer emellertid att en månad i vilka förvärvsarbete utförts i sådan omfattning att månaden är tillgodoräkningsbar i ett arbetsvillkor räknas med vid bestämmande av ramtiden, detta oaktat att månaden omfattas av bestämmelserna om överhoppningsbar tid, RÅ 2002 ref. 47. Detta bör komma till uttryck i lagen. En sådan reglering föreslås därför. Detta gäller både när arbetsvillkoret bestäms utifrån huvudregeln och enligt alternativregeln.

De specifika villkor som kan behöva bestämmas angående bl.a. ordningsföljd m.m. vid bestämmande av ramtid och överhoppningsbar tid bör lämpligen regleras i förordning eller i myndighetsföreskrifter. En upplysning om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter

om närmare beräkning och prövning av ramtid och överhoppningsbar tid bör därför föras in i lagen.

Bestämmelserna om överhoppningsbar tid i lagen är relativt omfattande. Det föreslås därför att bestämmelserna om överhoppningsbar tid ges en annan redaktionell utformning.

6 Konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser

Lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare rör en begränsad grupp. Gruppens omfattning är svår att bedöma eftersom den är beroende av ett flertal olika faktorer som varierar över tid, såsom antalet nyanlända invandrare, hur många av dem som är i arbetsför ålder och omfattas av lagen i fråga, deras utbildningsbakgrund och hur snabbt den nyanlände kommer i egenförsörjning m.m. (se propositionen 2009/10:60 Nyanlända invandrades arbetsmarknadsetablering - egenansvar med professionellt stöd.).

De lagändringar som föreslås i förevarande promemoria rör en än mer begränsad grupp, nämligen nyanlända invandrare som omfattas av ovan nämnda lag och som innan deltagandet i en etableringsplan uppfyllt ett arbetsvillkor. Utgiftsförändringen för arbetslöshetsförsäkringen bedöms därför som marginell.

Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser för jämställdhet, miljö, EU-rättsliga åtaganden eller åtaganden enligt ILO.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: De nya reglerna ska träda i kraft den 31 januari 2011.

Skälen för förslaget: Med undantag för vissa bestämmelser om s.k. lotsar träder lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare i kraft den 1 december 2010. Förevarande förslag till ändringar i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring bör träda i kraft i så nära anslutning till det datumet som möjligt. Ett tidigare ikraftträdande än den 31 januari 2011 bedöms emellertid inte som möjligt.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, lagförslag 2.1

10 §

I paragrafen regleras vilka förhållanden som utgör hinder för att ersättning enligt lagen ska lämnas, t.ex. studier och tjänstledighet utan lön. I paragrafens *första stycke* har fjärde punkten ändrats på så sätt att arbetslöshetsersättning inte lämnas till en sökande som har rätt till etableringsersättning enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Det innebär att bestämmelsen är tillämplig då den sökande medverkar till upprättandet av en etableringsplan och deltar i aktiviteter enligt en sådan plan och därigenom uppfyller kriterierna för rätten till etableringsersättning. Att etableringsersättningen sedan kan vara nedsatt eller minskad påverkar inte det förhållandet.

Innehållet i tidigare fjärde punkten har flyttats ner oförändrat i sak till *andra stycket*.

Innehållet i tidigare andra stycket har flyttats ner till ett *nytt tredje stycke* och har ändrats så att det innehåller en upplysning om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om avvikelse från bestämmelserna i

första stycket, samt om de villkor för rätt till ersättning som i sådana fall ska gälla.

I övrigt har bestämmelsen endast ändrats redaktionellt.
Förslaget behandlas i avsnitt 4.1.

15 e §

Paragrafen, som är ny, innehåller i *första stycket* en hänvisning till de bestämmelser i lagen som reglerar överhoppningsbar tid. I *andra stycket* anges när en månad som innehåller överhoppningsbar tid ändå ska räknas med i ramtiden. Ett *tredje stycke* innehåller en upplysningsbestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om närmare beräkning och prövning av ramtid och överhoppningsbar tid.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.

16 §

Paragrafen innehåller en uppräkningslista av vissa förhållanden som kan utgöra överhoppningsbar tid vid bestämmande av ramtiden. Bestämmelsen har ändrats redaktionellt genom att tidigare punkterna 2, 4, 6 och 7 samt andra och tredje styckena har flyttats till de nya 16 a och 16 b §§. 16 § reglerar därmed sådan överhoppningsbar tid som är att hänföra till en vårdssituation, t.ex. sjukdom och vård av barn.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.

16 a §

Bestämmelsen, som är ny, är en kompletterande bestämmelse till 16 §. I paragrafens *första stycke* anges vilken ytterligare tid som är överhoppningsbar på grund av att den sökande varit förhindrad

att förvärvsarbete. Punkterna 1–3 reglerades tidigare i 16 § och punkten 4 i 17 §. Innehållet i paragrafens *andra stycke* återfanns tidigare i 16 § andra stycket. Bestämmelsens materiella innehåll har förts över till den nya 16 a § oförändrat i sak. Den nya 16 a § reglerar därmed sådan överhoppningsbar tid som är att hänföra till tvång eller utbildning.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.

16 b §

Bestämmelsen, som är ny, är en kompletterande bestämmelse till 16 och 16 a §§. I paragrafens *första stycke* anges vilken ytterligare tid som är överhoppningsbar på grund av att den sökande varit förhindrad att förvärvsarbete. Innehållet i punkten 1 återfanns tidigare i 16 § och innehållet i punkten 2 reglerades i 17 §. Bestämmelserna i denna del har förts över till den nya 16 b § oförändrade i sak. I punkten 1 likställs numera med maka eller make även sambo, vilket dock inte medför någon ändring i sak avseende begreppet sambo. Med sambo avses sådan sambo som definieras i 1 § sambolagen (2003:376). Detta förhållande reglerades tidigare i 16 § tredje stycket.

I *andra stycket* anges att när ramtid ska bestämmas räknas inte heller den tid då den sökande har haft rätt till etableringsersättning enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

Den nya 16 b § reglerar således sådan övrig överhoppningsbar tid som inte ryms i 16 och 16 a §§.

Förslaget behandlas i avsnitt 4.2 och 5.

17 §

Paragrafen innehåller en särreglering av förhållanden som kan medföra överhoppningsbar tid. Det anges att tid med föräldrapenningförmån eller tid då den sökande utfört tjänstgöring

enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt är överhoppningsbar, om inte tiden har jämförts med förvärvsarbete enligt lagen. Paragrafen har ändrats genom att de tidigare punkterna 3 och 4 har flyttats till de nya 16 a och 16 b §§. Bestämmelsen har endast ändrats redaktionellt.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.

17 a §

Bestämmelsens första och andra stycken har endast ändrats redaktionellt till följd av ändringarna i 16-17 §§.

23 §

Bestämmelsens *andra stycke* har endast ändrats redaktionellt, till följd av de nya indelningen av bestämmelserna om överhoppningsbar tid.

8.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, lagförslag 2.2

17 a §

Bestämmelsen har endast ändrats redaktionellt till följd av ändringarna i 16-17 §§.

Departementsserien 2010

Kronologisk förteckning

1. Valfrihetssystem hos Arbetsförmedlingen. A.
2. Ändring av övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd. S.
3. Institutet för uppföljning och utvärdering inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Förslag till uppdrag och plattform. S.
4. Utvärdering av överskottsmålet. Fi.
5. Upphävande av lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning. IJ.
6. Vissa frågor om vapenlagen. Ju.
7. Kreditvärderingsinstitut. Fi.
8. Fyra aktiebolagsrättsliga frågor. Ju.
9. Effektivare insatser mot ungdomsbrottslighet. Ju.
10. Ny lag om europeiska företagsråd. A.
11. Läkemedel och försäkringsskydd vid personskador. S.
12. Moderniserade regler för avvecklingsystem och finansiella säkerheter. Fi.
13. Genomförande av bestämmelsen om sjukhusundantag. S.
14. De nyanlända och arbetslöshetsförsäkringen, m.m. A.

Departementsserien 2010

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

- Vissa frågor om vapenlagen. [6]
- Fyra aktiebolagsrättsliga frågor. [8]
- Effektivare insatser mot ungdomsbrottslighet. [9]

Socialdepartementet

- Ändring av övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd. [2]
- Institutet för uppföljning och utvärdering inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Förslag till uppdrag och plattform. [3]
- Läkemedel och försäkringsskydd vid personskador. [11]
- Genomförande av bestämmelsen om sjukhusundantag. [13]

Finansdepartementet

- Utvärdering av överskottsålet. [4]
- Kreditvärderingsinstitut. [7]
- Moderniserade regler för avvecklingssystem och finansiella säkerheter. [12]

Arbetsmarknadsdepartementet

- Valfrihetssystem hos Arbetsförmedlingen. [1]
- Ny lag om europeiska företagsråd. [10]
- De nyanlända och arbetslöshetsförsäkringen, m.m [14]

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

- Upphävande av lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning. [5]